

AARHUS UNIVERSITET

Aarhus BSS, School of Business and Social Sciences	Eksamenstermin: S2024
Bacheloruddannelsen i jura, ordning (ny)	
Del/delprøve/fase: 3. år af bacheloruddannelsen	
Fag: Retssociologi	
Antal sider i opgaven (inkl. forside): 4	
Eksamensdag: fredag dato: 31. måned: maj år: 2024 kl.: 9.00-12.00	
WISEflow PC-eksamen	
Tilladte medbragte hjælpemidler: alle – herunder batteridrevet PC som opslagsværk og internetadgang	
Materiale, der udleveres til eksaminanden: nærværende opgave	

Alle karakterer vil være indtastet 28. juni 2024 inden kl. 12.00

RETSSOCIOLOGI EKSAMEN – sommer 2024

I oktober 2023 blev der fremsat et borgerforslag: *Stop for salg af alkohol til unge under 18 år!*

Af borgerforslaget fremgår:

”Danske unge har den mest usunde alkoholkultur i hele Europa – og undersøgelser viser at danske unge nu er begyndt at drikke endnu mere. Det har store konsekvenser for den enkelte og for vores samfund - personligt og økonomisk.

...

Danmark er ét blandt kun otte lande i Europa hvor der kan købes alkohol under 18 år og har en af de mest liberale alkohollovgevinger. En lovgivning der ikke længere kan sammenlignes med lovgivningen i de lande vi normalt sammenligner os med.

Vi forældre føler os ofte magtesløse når der skal indgås alkoholaftaler om udskydelse af debut og reducere af forbrug. Vi forældre ønsker at være restriktive – men alkoholkulturen river unge i en anden retning. Der er behov for at folkettinget hjælper processen på vej med at skabe en ny kultur.

...

Derfor foreslås det konkret, at

- Folketinget pålægger Sundhedsministeren at justere lovgivningen således, at den nuværende aldersgrænse for salg af alkohol hæves til 18 år for alle typer alkohol.”

Der har i nogle år været politisk fokus på unges anvendelse af tobak, nikotin og alkohol – og der er taget en række initiativer til at forebygge dette, herunder en flerstrengt indsats rettet mod unges rygning.

I november 2023 blev der indgået en bred politisk aftale indeholdende en forebyggelsesplan målrettet børn og unge - tobak, nikotin og alkohol.

Af aftalen fremgår:

”Selvom børn og unge generelt er ansvarsfulde, er det vigtigt, at voksne bidrager til at skabe de bedste forudsætninger og rammer for børne- og ungdomslivet. Det gælder i høj grad også, når det kommer til de unges første møde med sundhedsskadelige produkter som tobak, nikotin og alkohol. Det har voksne og samfundet et særligt ansvar for.

...

Alkohol har også en dominerende rolle i ungdomslivet. Også her har voksne et særligt ansvar. Danske unge har europarekord i druk. De drikker mere og er oftere fulde end unge i andre europæiske lande. Den alkoholkultur har alvorlige og i nogle tilfælde fatale konsekvenser. Hver måned dør der i gennemsnit ét ungt menneske i Danmark, hvor årsagen er alkoholrelateret.

Alkohol kulturen har også en sundhedsmæssig og en social bagside. Børn og unge er mere sårbare over for alkohols skadelige virkninger end voksne, for ligesom ved nikotin, kan indtag af alkohol i ungdommen – og i særdeleshed rusdrikning (binge drinking) – påvirke modningen og udviklingen af hjernen. Unge der har en tidlig alkoholdebut og/eller har et stort alkoholforbrug, har også større risiko for senere i livet at drikke mere end andre voksne, og det medfører en øget risiko for alkoholrelaterede sygdomme og skader. Samtidig oplever mange unge, at alkohol er adgangsbilletten til det sociale fællesskab. Og der er et grundlæggende problem med, at alkohol sælges til børn og unge under aldersgrænserne.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der er behov for en forebyggelsesplan målrettet børn og unges brug af tobak, nikotin og alkohol og vil igangsætte en markant og flerstrengt indsats...”

I forhold til alkohol omfatter dette blandt andet:

For det første skal der sættes ind med en markant styrket kontrol og håndhævelse.

Herunder ønsker man at indføre højere bødestraf og fratagelse af ret til at sælge produkter.

For det andet skal tilgængeligheden af tobak, nikotin og alkohol begrænses.

Som reglerne er i dag, kan 16-17-årige købe alkoholholdige produkter med en alkoholvolumenprocent op til 16,5. Aftalepartierne er enige om, at der fremover ikke må sælges alkoholholdige produkter med en alkoholvolumenprocent på over 6 til 16-17-årige. Det vil betyde, at unge vil kunne købe en almindelig øl, men ikke stærkere alkoholholdige produkter. Det skal bidrage til at skabe rammerne om en kultur, der i mindre grad er præget af rusdrikning.

Aftalepartierne er enige om, at børn og unge under 18 år ikke skal kunne købe alkohol i nattelivet. Derfor skal der ikke sælges alkohol til personer under 18 år mellem kl. 22:00-08:00 i nattelivs zoner.

Danmark er et foregangsland, når det kommer til digital infrastruktur, og danskerne er trygge ved at bruge nye digitale løsninger. Det er derfor oplagt at udnytte de teknologiske muligheder til at sikre en mere effektiv håndhævelse af aldersgrænserne for salg i detailhandlen. Det vil være et løft af den nuværende håndhævelse på området, hvis aldersverificeringen gøres digital.

For det tredje er Aftalepartierne optaget af at understøtte sunde fællesskaber og de gode initiativer, der allerede pågår lokalt.

Aftalepartierne vil derfor opfordre til, at efterskoler, ungdomsuddannelser og forberedende grunduddannelser udformer og implementerer en alkoholpolitik. Det skal gøres lokalt, så der sikres ejerskab, og det skal ske med inddragelse af elever og forældre. Der skal også afsættes midler til aktiviteter, som fremmer inkluderende fællesskaber for unge, hvor alkohol ikke er i fokus.

Der ønskes en retssociologisk analyse med afsæt i det ovennævnte og med inddragelse af relevant retssociologisk teori og empiri med særlig fokus på, hvordan man kan påvirke de unges alkoholkultur, herunder mulige virkninger af anvendelse af henholdsvis forbud og forebyggelsestiltag til at dæmme op for unges brug af alkohol.